

Oo autora

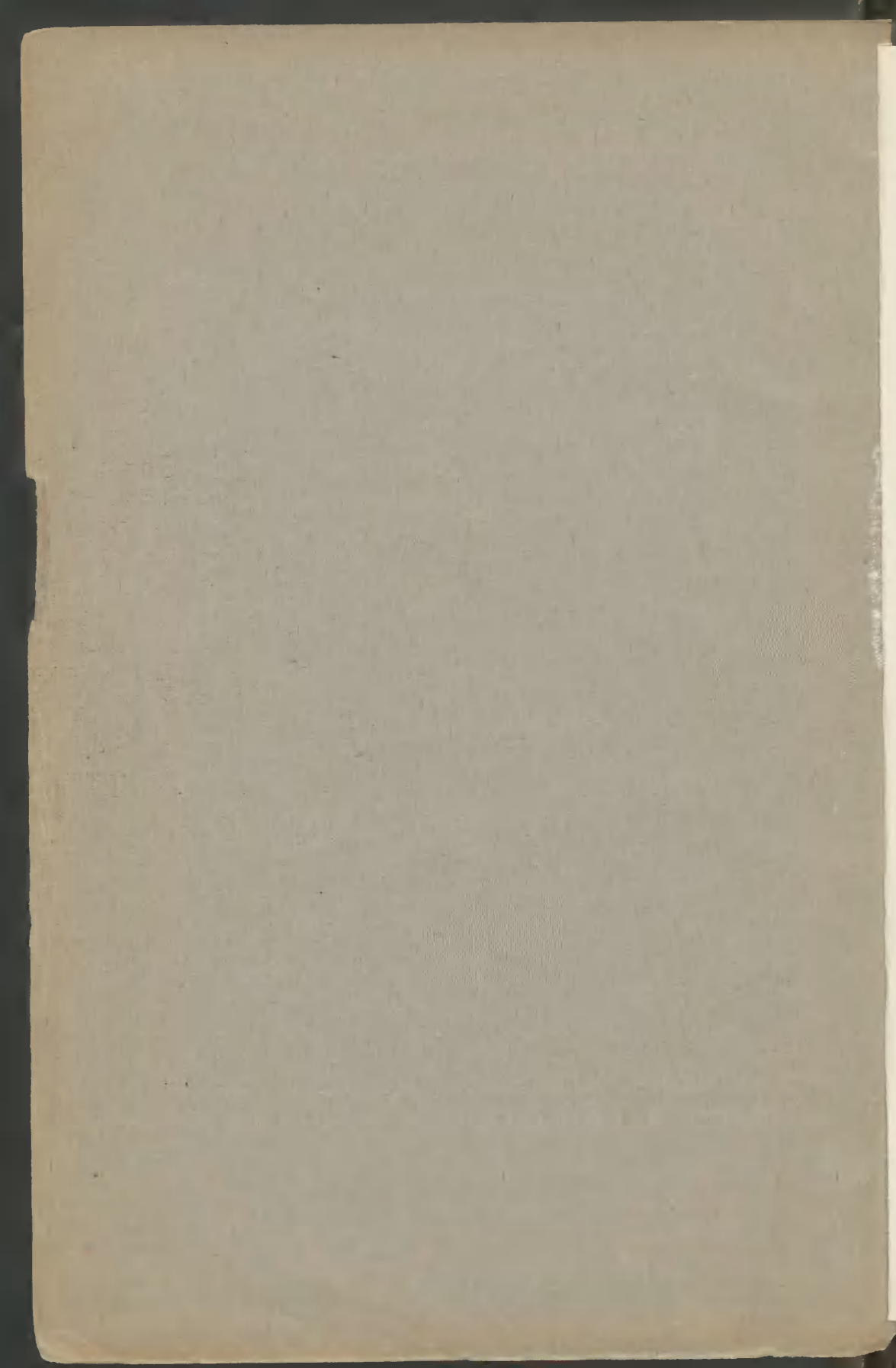
V.2073

MACIEJ KRYWOSZEJEW

FUNDACJA NARODOWA
T E A T R Ó W
WARSZAWSKICH

(PROJEKT STATUTU)

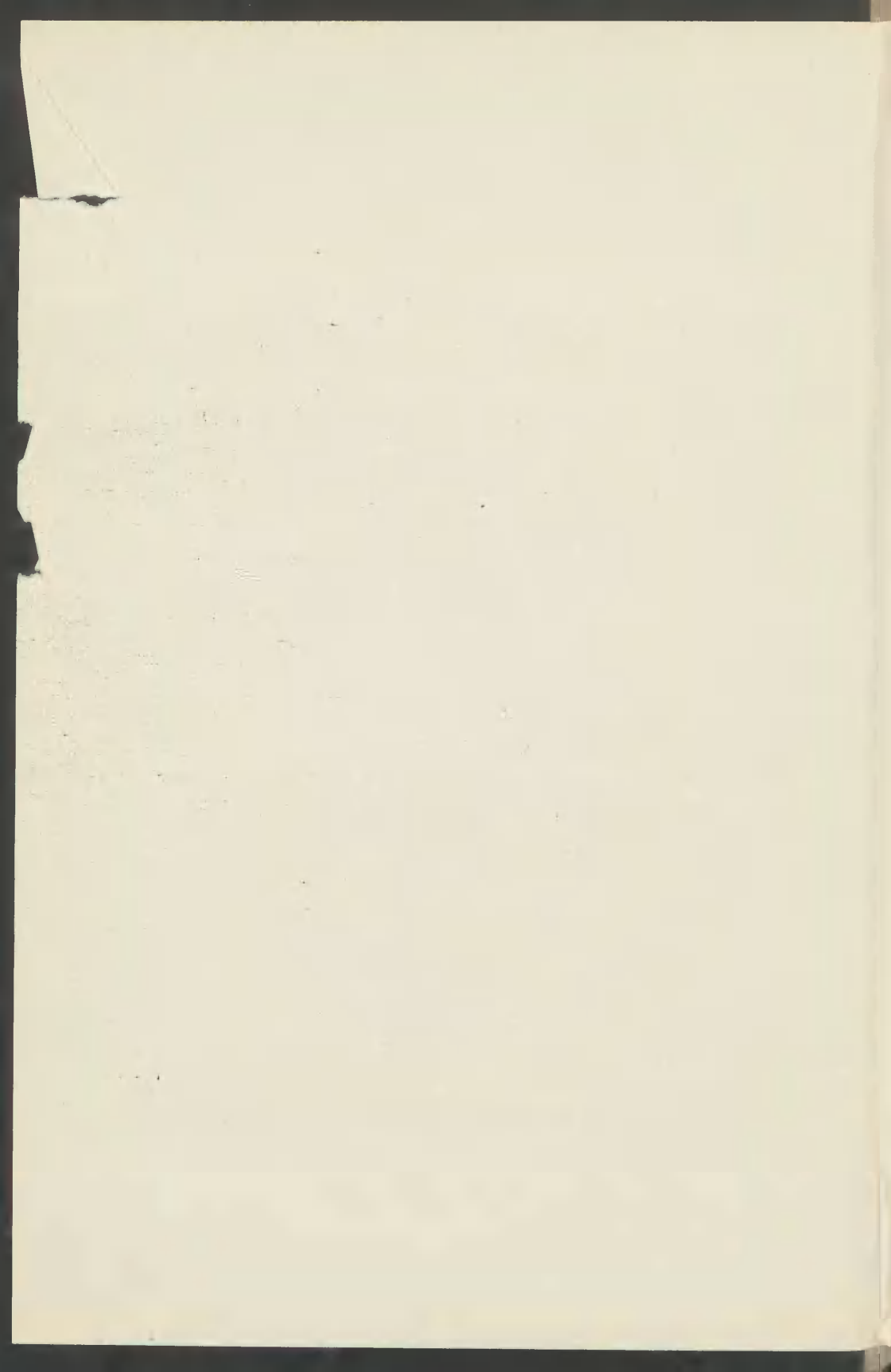
WARSZAWA 12. XII. — 1934 1934
NAKŁADEM KSIĘGARNI F. HOESICKA

FUNDACJA NARODOWA
TEATRÓW WARSZAWSKICH

Projekt

*wyodrębnienia Teatrów Miejskich w Warszawie
w jednostkę prawną, samodzielną i samowystarczalną*

MACIEJ KRYWOSZEJEW

FUNDACJA NARODOWA
T E A T R Ó W
WARSZAWSKICH

(PROJEKT STATUTU)

W A R S Z A W A 1934
N A K Ł A D E M K S I Ę G A R N I F . H O E S I C K A

OGÓLNOPOLSKI ZWIĄZEK
Komitet Odbudowy i Remontu
»OSKOW«

~~Nr inw. CW. 41~~ Nr. inw. 2021

Wszelkie prawa wyzyskania projektu Statutu —
w całości lub w części — zastrzeżone.

Druk. „Monolit“, Warszawa, ul. Elektoralna 3, tel. 5.81-92.

K.

11.3.1956

„Dom Książki” Antykw. Współczesny

OD AUTORA.

(Zamiast przedmowy)

Kompleks Warszawskich Teatrów Miejskich, do którego składu należą: Teatr Wielki, Teatr Narodowy (b. Teatr „Rozmaitości“), teatr Letni (w ogrodzie Saskim), Teatr im. W. Bogusławskiego (b. Teatr „Nowości“), „Dom Dochodowy Teatrów Warszawskich“ (przy rogu ul. Wierzbowej i Trębackiej) i inne posesje teatralne, jak również cały majątek ruchomy Teatrów, łącznie z montażem teatralnym (dekoracjami, kostjumami, rekwizytami i t. p.), — stanowi, w istocie swej, niepodzielną własność Skarbu Państwa i Gminy m. st. Warszawy. Hipoteki wspomnianych gmachów teatralnych dotychczas nie są uregulowane, tytuły zaś ich własności ostatecznie nie są ustalone.

Zawile wzajemne obliczenia utrudniają podział majątku teatralnego pomiędzy współwłaścicielami, — pomiędzy Skarbem Państwa a Zarządem m. st. Warszawy.

Niezależnie od powyższego, miasto, objąwszy Teatry w roku 1915, wydatkowało i w dalszym ciągu wydatkuje rok rocznie dość znaczne sumy na pokrycie niedoborów teatralnych oraz przyjęło na siebie poważne zobowiązania na przyszłość w postaci emerytur dla artystów i pracowników teatralnych. Suma tych zobowiązań sięga obecnie do 1.800,000 zł. rocznie, obciążając w ten sposób finanse miejskie na szereg lat, albowiem większość emerytów teatralnych została zwolniona w dość młodym wieku).*

*) Por.: Maciej Krywoszejew — „Częściowe emerytury i ich skutki”
Warszawa, 1932.

Powierzone mi dn. 16 marca 1931 r. przez Prezydium Magistratu m. st. Warszawy opracowanie projektu przyszłego ustroju Teatrów Miejskich, — napotkało na poważne trudności. Nieuregulowany stan prawny majątku teatralnego, oraz znaczne roczne deficyty teatralne, pokrywane od dłuższego czasu przez jednego tylko ze współwłaścicieli (mianowicie: przez Zarząd m. st. Warszawy), komplikowały w znacznym stopniu wykonanie powierzonego mi zadania...

Projektowany „Statut Fundacji Narodowej Teatrów Warszawskich“ — o ile śmiem sądzić, — rozwiązuje w pewnej mierze zagadnienie ustrojowe obecnych Teatrów Miejskich, tworząc z nich Instytucję dobra publicznego, nad którą zwierzchni nadzór pełnić będą w przyszłości zarówno przedstawiciele Rządu, jak i przedstawiciele miasta st. Warszawy.

Jako uzasadnienie niniejszego projektu służyć może moja praca p. t.: „Przywilej teatralny w Polsce (1774 — 1917)“, która wkrótce ukaże się w tymże nakładzie.

* * *

Czuję się zarazem w obowiązku nadmienić, że projekt reformy teatralnej, przytoczony w swoim czasie w mej pracy p. t.: „Organizacja Teatrów Rzeczypospolitej Polskiej“ (Warszawa, 1927 r.), skonstruowany był ramowo i dążył do rozwiązania zagadnienia organizacyjnego Teatrów na całym obszarze Państwa.

Ogólny plan projektowanej wówczas reformy obejmował zarówno teatry stolicy, jak i teatry wojewódzkie i starościńskie, teatry peryferyjne, objazdowe, okrężne, szkolne, kinowe aż do „studjo“ teatralnych włącznie.

Wprowadzenie jednak w życie wspomnianego projektu w tej nowej koncepcji — na pozór dość skomplikowanej — nastąpić mogło dopiero po dokonaniu planowej reorganizacji nie tylko jednej grupy Teatrów, lecz całego szeregu kompleksów teatralnych w poszczególnych miastach Państwa.

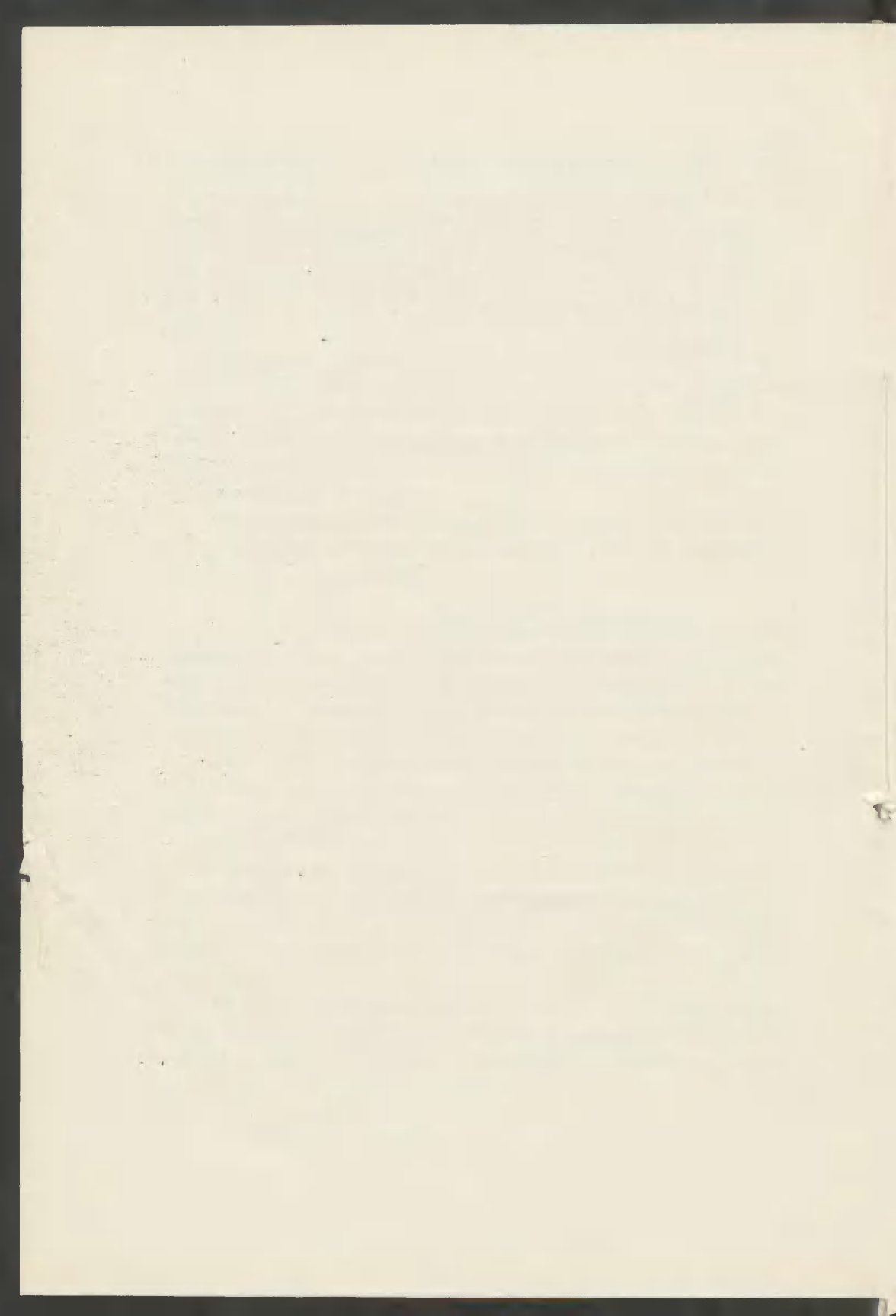
Ale na przeszkodzie ku realizacji projektowanej reformy stanęły Teatry stolicy, — t. zw. Teatry Miejskie w Warszawie, — które przez dziesięć z górą lat były stale przedmiotem nieustannych ekspe-

rymentów organizacyjnych, a które obecnie doprowadzone zostają do stanu zupełnego chaosu.

Praca niniejsza, obejmująca: „Statut Fundacji Narodowej Teatrów Warszawskich“, przepisy organizacyjne, dotyczące ustroju Teatrów stolicy, oraz uzasadnienie p. t.: „Przywilej Teatralny w Polsce (1774 — 1917)“ — być może posłuży w przyszłości jako pierwszy etap w nakreślonym planie organizacji Teatrów na całym obszarze Państwa Polskiego.

Maciej Krywoszejew.

Warszawa, 1934.

S T A T U T

FUNDACJI NARODOWEJ TEATRÓW WARSZAWSKICH.

Art. 1.

Rząd Polski i Zarząd miasta stołecznego Warszawy tworzą z całego wspólnego majątku — ruchomego i nieruchomego, znajdującego się obecnie w zarządzie t. zw. „Teatrów Miejskich”, — odrębną jednostkę publiczo-prawną pod nazwą: „Fundacja Narodowa Teatrów Warszawskich”, której cele i sposób funkcjonowania określa Statut niniejszy.

Art. 2.

§ 1. Rząd polski przekazuje „Fundacji Narodowej Teatrów Warszawskich”:

- a) cały majątek ruchomy b. Teatrów Rządowych warszawskich, jak: dekoracje, kostjумы, rekwizyty, instrumenty muzyczne (nabyte przez Zarząd Teatrów, oraz ofiarowane przez ordynata M. Zamoyskiego), biblioteki: muzyczną i dramatyczną, meble sceniczne, urządzenia pracowni i warsztatów, maszyny elektryczne, działy: elektro-iluminatorski, tapicerski i t. p. oraz
- b) wszelkie należności z tytułu sum, wydatkowanych przez Rządy poprzednie na budowę i przebudowę gmachów Teatralnych, jak: przebudowa Teatru Wielkiego, przebudowa tej części obecnego Teatru Narodowego, gdzie mieszczą się garderoby dla artystów, budowa Teatru Letniego (w ogrodzie Saskim) i t. p.

§ 2. Miasto st. Warszawa przekazuje „Fundacji Narodowej Teatrów Warszawskich”:

- a) Plac z gmachem Teatru Letniego (w ogrodzie Saskim) Nr. hip. 413; plac z budynkiem Teatru im. Bogusławskiego Nr. hip. 586/bII; plac z budynkiem Teatru na Pradze oraz składy dekoracji przy ul. Ludnej, których tytuły własności są **hipotecznie** uregulowane na rzecz Miasta —
- b) Majątek ruchomy (dekoracje, kostjумы, rekwizyty i t. p.), sprawiony przez Miasto od czasu objęcia b. Teatrów Rządowych przez Komitet Obywatelski aż do dnia dzisiejszego.

§ 3. Rząd Polski i Miasto Warszawa:

zrzekają się wszelkich wzajemnych roszczeń do kompleksu budynków z gmachami: Teatru Wielkiego, Teatru Narodowego (odbudowanego przez Miasto w roku 1924) oraz Sal Redutowych, których tytuły własności (wymienionych trzech gmachów) są **hipotecznie nie uregulowane** — i przekazują je na rzecz „Fundacji Narodowej Teatrów Warszawskich”.

§ 4. Oprócz tego wciela się do „Fundacji Narodowej Teatrów Warszawskich”: składy dekoracji i sklepy przy ul. Nalewki (t. zw. „Kramy Nalewkowskie”) Nr. hip. 2235-c, oraz „Dom Dochodowy Teatrów Warszawskich” (przy rogu ul. Wierzbowej i Trębackiej) Nr. hip. 614/635, których tytuły własności są **hipotecznie uregulowane** na rzecz „Teatrów Rządowych Warszawskich

Art. 3.

Zadaniem „Fundacji Narodowej Teatrów Warszawskich” jest:

- a) Prowadzenie Dramatu i Komedji na wysokim poziomie artystycznym i popieranie polskiej twórczości dramatycznej;
- b) prowadzenie Opery na wysokim poziomie artystycz-

nym, szerzenie kultury muzycznej oraz kształcenie muzyków i artystów polskich —

- c) prowadzenie wszelkiego rodzaju widowisk i przedstawień, z zachowaniem należytego poziomu artystycznego, z uwzględnieniem rozwoju Sztuki rodzimej i udostępnienia godziwych widowisk teatralnych najszerszym warstwom społecznym.

Art. 4.

„Fundacja Narodowa Teatrów Warszawskich” stanowi **odrębną osobę prawną**, ze wszystkimi związaniemi z tem uprawnieniami, a prowadzi swoje przedsiębiorstwa **na zasadach ściśle handlowych**, obowiązujących w przedsiębiorstwach handlowych.

„Fundacji Narodowej Teatrów Warszawskich” przysługuje prawo przyjmowania darów i zapisów z zachowaniem obowiązujących przepisów.

„Fundacja” ma prawo używać własnej pieczęci z herbami: państwowym oraz Miasta st. Warszawy, z napisem: „Fundacja Narodowa Teatrów Warszawskich”.

Art. 5.

Władzę Zwierzchnią „Fundacji” stanowi specjalna Rada, nosząca nazwę: „Rada Naczelna Fundacji Narodowej Teatrów Warszawskich”; w skład jej wchodzi:

a) **z ramienia Rządu:**

1. Minister Spraw Wewnętrznych,
2. Minister W. R. i O. P.,
3. Minister Skarbu — — — — lub Ich zastępcy.

b) **z ramienia Miasta st. Warszawy:**

1. Prezydent miasta
2. Dwaj przedstawiciele Rady Miejskiej, przez plenum Rady Miejskiej wybrani.

Art. 6.

Rada Naczelna „Fundacji Narodowej Teatrów Warszawskich”:

1. Wybiera dwóch dyrektorów — artystycznego i handlowego, stanowiących Dyрекcję Teatrów, — i zawiera z nimi właściwe umowy;

2. Rozpatruje i zatwierdza przedstawiony przez Dyрекcję Teatrów budżet na każdy okres budżetowy, który liczyć się będzie od 1 lipca do 30 czerwca roku następnego;

3. Rozpatruje i zatwierdza sprawozdania z wykonania budżetu, poopisane przez Dyrektora artystycznego, Dyrektora handlowego, oraz przez delegatów z ramienia Kontroli Państwa i ramienia Kontroli Miejskiej (art. 9);

4. **Przyjmuje do wiadomości plany repertuarowe**, przedstawione przez Dyрекcję Teatrów (art. 13);

5. **Przyjmuje do wiadomości sprawozdania** swoich delegatów w Radach Repertuarowych przy Dyрекcji Teatrów (art. 13);

6. Roztacza ogólny nadzór nad całokształtem prowadzenia „Fundacji”.

Art. 7.

Zarząd „Fundacji Narodowej Teatrów Warszawskich” spoczywa w rękach dwóch Dyrektorów — artystycznego i handlowego, — stanowiących Dyрекcję teatralną (art. 6).

Kierują oni **wspólnie** wszystkimi sprawami „Fundacji”, celem spełnienia jej zadań — oraz prowadzą wszystkie przedsiębiorstwa Fundacyjne, zgodnie z niniejszym Statutem, z warunkami umowy i zarządzeniami Rady Naczelnej, ponosząc za swoje czynności **wspólną odpowiedzialność** prawną i moralną przed Radą Naczelną, właściwymi władzami i opinią publiczną.

Dyrektorzy: artystyczny i handlowy — kierują sprawami artystycznymi i gospodarczymi **równolegle, we wspólnem porozumieniu**, w granicach odrębnych swych kompetencji, stosując

się ściśle do zatwierdzonych przez Radę Naczelną Fundacji budżetów teatralnych.

Dyrektor artystyczny w porozumieniu z Dyrektorem handlowym kieruje stroną artystyczną Teatrów **samodzielnie**, bez jakiegokolwiek ingerencji bądź przedstawicieli Rządu, bądź przedstawicieli Miasta i ponosi całkowitą odpowiedzialność za swe czynności.

Dyrektor artystyczny pełni zarazem funkcje reprezentacyjne.

Dyrektor handlowy w porozumieniu z Dyrektorem artystycznym kieruje stroną gospodarczo-administracyjną przedsiębiorstw teatralnych i, — posługując się gromadzonym materiałem kalkulacyjnym, — dąży do utrzymania równowagi budżetu „Fundacji Narodowej Teatrów Warszawskich”.

W razie różnicy zdań pomiędzy Dyrektorem artystycznym a Dyrektorem handlowym, powstałej poza ramami, objętymi przez budżet, zatwierdzony przez Radę Naczelną Fundacji (art. 6), spór rozstrzyga Rada Naczelna Fundacji, która w tym celu deleguje przedstawiciela Ministerstwa W. R. i O. P. oraz przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli.

Delegaci, — po zbadaniu sprawy przy współudziale stałych delegatów Rady Naczelnej Fundacji w Radach Repertuarowych (art. 10, 11, 12 i 13) oraz stałych przedstawicieli kontroli (art. 9) i po wysłuchaniu wyjaśnień wspomnianych Dyrektorów — wydają opinię, na mocy której Rada Naczelna Fundacji poweźmie swą decyzję.

Art. 8.

§ 1. Dyrektorzy: artystyczny i handlowy, stanowiący Dyрекcję Teatrów, — **we wspólnem porozumieniu i na swoją odpowiedzialność**, — angażują, zwalniają i zawierają umowy z artystami poszczególnych trup, z zespołami artystycznymi oraz ze wszystkimi pracownikami, zatrudnionymi zarówno w działach scenicznych, jak i w innych działach „Fundacji”, operując w ra-

mach, objętych przez budżet, zatwierdzony przez Radę Naczelną Fundacji.

Dyrekcji Teatrów przysługuje prawo ustalania cen biletów teatralnych oraz normowania ulg biletowych.

Dyrekcja Teatrów ponosi odpowiedzialność za całość i należyłą konserwację majątku „Fundacji Narodowej Teatrów Warszawskich”.

§ 2. Zarówno Dyrektor artystyczny, jak i Dyrektor handlowy pobierają wynagrodzenie:

- a) w postaci: równej stałej płacy miesięcznej (w rozmiarach minimalnych) oraz
- b) równego udziału w **czystych zyskach**, t. j. wynagrodzenia procentowego (tantjemy), stosownie do zawartych z nimi umów.

Art. 9.

Funkcje Komisji Rewizyjnej pełnią:

a) **z ramienia Rządu:**

Delegaci Kontroli Państwowej;

b) **z ramienia Miasta st. Warszawy:**

Delegaci Kontroli Miejskiej.

Delegaci Kontroli Państwowej i Miejskiej dokonywują rewizji w przedsiębiorstwach „Fundacji Narodowej Teatrów Warszawskich” i rozpatrują budżety i sprawozdania z działalności „Fundacji” zgodnie z obowiązującymi przepisami dla Kontroli Państwowej i Regulaminami Kontroli Miejskiej.

Art. 10.

Przy Dyrekcji Teatrów będą utworzone **Rady Repertuarowe, jako organy doradcze dla Dyrekcji**, mianowicie: 1) Rada Repertuarowa Dramatu i Komedji oraz 2) Rada Repertuarowa Opery i Muzyki.

.. Członkowie Rad Repertuarowych (art. 11) rozważają i wy-

dają opinię, dotyczące: wyboru i kwalifikacji sztuk teatralnych, obsady ról, reżyserji, inscenizacji i t. p., tudzież ogólnego planu repertuarowego Dramatu, Komedji i Opery, jak również wszelkich kwestji natury artystycznej, przedłożonych przez Dyrektora artystycznego.

Program prac Rad Repertuarowych i sposób ich wykonania określa Regulamin, zatwierdzony przez Radę Naczelną „Fundacji Narodowej Teatrów Warszawskich”.

Art. 11.

W skład członków Rady Repertuarowej Dramatu i Komedji (posiedzenia odbywają się **pod przewodnictwem Dyrektora artystycznego**, w obecności Dyrektora handlowego) wchodzi:

- a) Kierownik literacki (dramaturg);
- b) Reżyser Główny Dramatu i Komedji oraz reżyserowie stali i zastępcy;
- c) Kierownik działu malarsko-dekoracyjnego oraz malarze-dekoratorzy stali i zastępcy;
- d) Zapraszani przez Dyрекcję Teatrów **znawcy sztuki dramatycznej**;
- e) Dwaj delegaci Rady Naczelnej Fundacji (znawcy sztuki dramatycznej): jeden z ramienia przedstawicieli Rządu (wybrany przez Ministrów: W. R. i O. P., Spraw Wewnętrznych i Skarbu), drugi z ramienia przedstawicieli Miasta, wybrany przez Prezydenta Miasta i dwóch przedstawicieli Rady Miejskiej, bądź z pośród członków Rady Miejskiej, bądź z pośród literatów, dramaturgów, krytyków teatralnych lub innych znawców.

Członkowie Rad Repertuarowych, biorący udział w obradach, **mają tylko głos doradczy**, nie wyłączając i Delegatów z ramienia Rady Naczelnej Fundacji.

Opinie członków Rad Repertuarowych, komunikowane na posiedzeniach tych Rad, lub złożone na piśmie, wciąga się do protokołów posiedzeń. Dyrektor artystyczny po zapoznaniu się

z temi opinjami i po uzgodnieniu faktycznego stanu rzeczy z Dyrektorem handlowym, decyduje o wszystkich sprawach, dotyczących strony artystycznej przedsiębiorstwa teatralnego **samodzielnie**, niezależnie od opinji większości członków Rad Repertuarowych, ponosząc odpowiedzialność przed Radą Naczelną Fundacji (rt. 13).

Art. 12.

W skład Rady Repertuarowej Opery i Muzyki (posiedzenia odbywają się **pod przewodnictwem Dyrektora artystycznego**, w obecności Dyrektora handlowego) wchodzi:

- a) Główny Reżyser Opery oraz reżyserowie stali i zastępcy;
- b) Pierwszy dyrygent Opery (który pełni zarazem obowiązki kierownika muzycznego) oraz dyrygenci stali i zastępcy;
- c) Kierownik działu malarsko-dekoracyjnego oraz malarze-dekoratorzy stali i zastępcy;
- d) Kierownik trupy baletowej;
- e) Zapraszani przez Dyрекcję Teatrów znawcy Opery i muzyki;
- f) Dwaj delegaci Rady Naczelnej Fundacji (znawcy Opery i muzyki): jeden z ramienia przedstawicieli Rządu, drugi z ramienia przedstawicieli Miasta.

Członkowie Rady Repertuarowej Opery pełnią swe funkcje na tych samych zasadach, które są ustalone dla członków Rady Repertuarowej Dramatu i Komedji (art. 11).

Art. 13.

Delegaci Rady Naczelnej Fundacji z ramienia przedstawicieli Rządu i Miasta, oprócz udziału w posiedzeniach Rad Repertuarowych, mają obowiązek składania: pierwsi przedstawicielom Rządu, drudzy — przedstawicielom Miasta, kwartalnych sprawozdań, zawierających dokładne dane o pracach reper-

tuarowych i ogólnym poziomie artystycznym przedstawień teatralnych, ze swemi uwagami.

Rada Naczelna Fundacji, opierając się na tych sprawozdaniach — w razie skonstatowania obniżenia poziomu artystycznego przedstawień teatralnych, lekceważenia rozwoju sztuki rodzimej i wymagań kultury społecznej — powoła Komisję fachowców, złożoną z trzech członków z ramienia Rządu oraz trzech członków z ramienia Miasta, celem zbadania stawianych zarzutów.

Po wysłuchaniu wyjaśnień Dyr. artystycznego i wyświetleń stanu rzeczy, Komisji przysługiwać będzie prawo wydania opinii dla Rady Naczelnej; w razie uznania zarzutów za istotne, Komisji przysługuje prawo postawienia wniosku dla Rady Naczelnej o zerwanie umowy z Dyrektorem artystycznym przed upływem terminu umowy, o czym odpowiednia klauzula będzie umieszczona w umowie, zawartej pomiędzy Radą Naczelną Fundacji i Dyrektorem artystycznym Teatrów Fundacyjnych.

Art. 14.

Delegaci Rady Naczelnej Fundacji w Radach Repertuarowych zarówno z ramienia Rządu, jak i Miasta, otrzymują wynagrodzenie od Rządu, względnie od Zarządu Miasta. (Rada Naczelna Fundacji przelewa na ten cel odpowiednie fundusze do właściwych instancji).

Zapraszani zaś przez Dyрекcję Teatrów znawcy sztuki dramatycznej i muzyki otrzymują wynagrodzenie bezpośrednio od Dyrekcji Teatrów za udział w posiedzeniach lub za pracę opiniodawczą, wykonaną na żądanie Dyrekcji.

Art. 15.

Przy Dyrekcji Teatrów będzie utworzona Rada gospodarcza, jako organ doradczy dla Dyrekcji.

Członkowie Rady gospodarczej rozważają, badają i wydają

opinie w sprawach, dotyczących: dostaw, wysokości cen i gatunku materiałów, niezbędnych dla sporządzania montażu tetralnego; rozpatrują kosztorysy i oferty przy tranzakcjach gospodarczych, związanych z eksploatacją przedsiębiorstw teatralnych „Fundacji”, jak i przy remontach, robotach inwestycyjnych i t. p., tudzież wydają opinie o wszelkich kwestjach natury gospodarczej, przedłożonych przez Dyrektora handlowego.

Program prac Rady gospodarczej i sposób ich wykonywania określa Regulamin, zatwierdzony przez Naczelną Radę „Fundacji Narodowej Teatrów Warszawskich”.

Art. 16.

W skład członków Rady gospodarczej (posiedzenia odbywają się **pod przewodnictwem Dyrektora handlowego**, w obecności Dyrektora artystycznego) wchodzi:

- a) Inspektor Techniczny;
- b) Kierownicy tych działów teatralnych, których sprawy wejdą na porządek dzienny danego posiedzenia;
- c) Budowniczy teatralny;
- d) Radca prawny Dyrekcji Teatrów;
- e) Delegat Kontroli Państwowej;
- f) Delegat Kontroli Miejskiej;
- g) Zapraszani przez Dyрекcję fachowcy w dziedzinie techniczno-handlowej i gospodarczej.

Opinie członków Rady gospodarczej, komunikowane na posiedzeniach Rady lub złożone na piśmie — wciąga się do protokołów posiedzeń.

Dyrektor handlowy, opierając się na opiniach członków Rady gospodarczej, po uzgodnieniu faktycznego stanu rzeczy z Dyrektorem artystycznym, decyduje **samodzielnie** we wszystkich kwestjach natury gospodarczej, w porozumieniu z delegatami z ramienia Kontroli Państwowej i Kontroli Miejskiej.

W razie różnicy zdań pomiędzy delegatami Kontroli Państwowej i Kontroli Miejskiej, spór rozstrzyga, w terminie 7-dnio-

wym, specjalnie ku temu delegowany przedstawiciel Kontroli Państwowej.

Art. 17.

W razie ujawnienia nieprawidłowości w zarządzaniu stroną finansowo-gospodarczą przedsiębiorstw Fundacyjnych przez Dyrektora handlowego, Rada Naczelna Fundacji powoła Komisję fachowców, złożoną z trzech członków z ramienia Rządu oraz trzech członków z ramienia Miasta, celem zbadania stawianych zarzutów.

Po wysłuchaniu wyjaśnień Dyr. handlowego i wyświetle-
niu stanu rzeczy, Komisji przysługiwać będzie prawo wydania
opinji dla Rady Naczelnej; w razie uznania zarzutów za istotne,
przysługuje Komisji prawo postawienia wniosku dla Rady Na-
czelnej o zerwanie umowy z Dyrektorem handlowym przed upły-
wem terminu umowy, o czym odpowiednia klauzula będzie umie-
szczona w umowie, zawartej pomiędzy Radą Naczelną Fundacji
i Dyrektorem handlowym Teatrów Fundacyjnych.

Art. 18.

Dyrekcja Teatrów Warszawskich, należąca do składu „Fun-
dacji“, posiada następujące fundusze:

- a) obrotowy;
- b) zapasowy;
- c) inwestycyjny;
- c) emerytalny.

Art. 19.

Fundusz obrotowy Dyrekcji Teatrów Fundacyjnych sta-
nowią:

Dochody z wpływów:

- a) z przedstawień teatralnych (ze sprzedaży biletów);
- b) z szatni;

- c) z komornego: ze sklepów i lokali w gmachach teatralnych, w „Kramach Nalewzkowskich” oraz w t. zw. „Domu Dochodowym Teatrów Warszawskich” (przy rogu ulicy Wierzbowej i Trębackiej), którego 33-letni termin, ustalony dla koncesjonariusza, eksploatującego ten gmach na zasadach „Usufruit’u”, wkrótce upływa;
- d) z dochodów nieprzewidzianych („różnych”) oraz
- e) z części „Podatku od zabaw, rozrywek i widowisk”, przyznanej Dyrekcji Teatrów przy podziale tego podatku pomiędzy Zarząd m. st. Warszawy a „Fundację Narodową Teatrów Warszawskich”. Podziału tego podatku, — stanowiącego „ekwiwalent podatku $\frac{1}{6}$ części”, zatwierdzonego w latach 1819 — 1826 na rzecz b. Teatrów Warszawskich, — dokonywa okresowo Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami W. R. i O. P. oraz Skarbu*).

Fundusz obrotowy przeznaczony jest na prowadzenie i eksploatację Teatrów Fundacyjnych.

Fundusz obrotowy, pozostały do rozporządzenia Dyrekcji Teatrów Warszawskich, po zamknięciu roku operacyjnego, nie powinien przekraczać $\frac{1}{5}$ części ogólnej sumy budżetu rocznego Teatrów Fundacyjnych. Przewyżkę przelewa się na Fundusz Inwestycyjny (art. 21).

Art. 20.

Fundusz zapasowy Dyrekcji Teatrów Fundacyjnych powstaje z odliczeń $\frac{1}{2}\%$ z dochodu eksploatacyjnego brutto oraz 40% czystego zysku, który Dyrekcja Teatrów zdobędzie z eksploatacji przedsiębiorstwa teatralnego.

*) Por.: Maciej Krywoszejew — „Przywilej Teatralny w Polsce 1774-1917” Część II. Projekt poprawek do ustępu 1-go artykułu 18 „Ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów Komunalnych z dnia 11 sierpnia 1923 r.” (Dz. Ust. 1923 Nr. 94 poz. 747).

Fundusz zapasowy nie powinien przekraczać kwoty jednej ósmej części ogólnej sumy budżetu rocznego Teatrów Fundacyjnych. Przewyżkę przelewa się na Fundusz inwestycyjny (art. 21).

Fundusz zapasowy służyć może tylko na pokrycie strat nieprzewidzianych i wydatków, powstałych skutkiem wypadków nadzwyczajnych, jak również na pokrycie ewentualnych deficytów. Winien on być lokowany w instytucjach zarówno państwowych, jak i prywatnych, na warunkach, wskazanych przez Ministra Skarbu.

Korzystanie z tego funduszu może nastąpić za zgodą Rady Naczelnej „Fundacji Narodowej Teatrów Warszawskich”.

Art. 21.

Fundusz inwestycyjny Dyrekcji Teatrów Fundacyjnych tworzy się z pożyczek, zaciągniętych, za zgodą Rady Naczelnej Fundacji, przez Dyрекcję Teatrów w Skarbie Państwa lub w instytucjach prywatnych (art. 27 Statutu Fundacji), tudzież z 60% czystego zysku, który Dyrekcja Teatrów zdobędzie z eksploatacji przedsiębiorstwa teatralnego.

Fundusz inwestycyjny służy wyłącznie na cele takiego rozszerzenia przedsiębiorstw teatralnych, które powiększą majątek „Fundacji Narodowej Teatrów Warszawskich”, jak budowa nowych gmachów teatralnych, kapitalna przebudowa istniejących gmachów, wprowadzenie nowych urządzeń technicznych i t. p.

Oплата procentów i amortyzacji zaciągniętych pożyczek obciąża budżet eksploatacji Teatrów Fundacyjnych.

Art. 22.

Tworzenie Funduszu Emerytalnego „Fundacji Narodowej Teatrów Warszawskich” uzależnione będzie od wniosków komisji mieszanej, którą zwoła Dyrekcja Teatrów celem ustalenia podstaw, na których regulowane będą obowiązki służbowe i prawa

artystów i pracowników teatralnych, w myśl art. 4 „Statutu Fundacji Narodowej Teatrów Warszawskich”. Wnioski komisji mieszanej nabierają mocy prawnej po zatwierdzeniu ich przez Radę Naczelną Fundacji.

Art. 23.

Prócz funduszków, wymienionych w art. 18, mogą być tworzone przez Dyрекcję Teatrów, — za zgodą Rady Naczelnej Fundacji — inne jeszcze fundusze.

Art. 24.

Wydatki Dyrekcji Teatrów Warszawskich, należące do składu „Fundacji”, stanowią:

- a) Wydatki związane z prowadzeniem i eksploatacją przedsiębiorstw Teatralnych „Fundacji”, jak wynagrodzenie personelu artystycznego, technicznego, pracowników i funkcjonariuszów teatralnych;
- b) Tantjemy autorskie i kompozytorskie;
- c) Wydatki rzeczowe, przeznaczone na wystawę sztuk i utrzymanie warsztatów i pracowni teatralnych;
- e) Świadczenia służbowe;
- f) Opłacanie % % w razie zaciągnięcia pożyczek bądź krótkoterminowych, bądź amortyzacyjnych (art. 27) i wreszcie
- g) Należności z tytułu zobowiązań b. Teatrów Rządowych Warszawskich tudzież Teatrów Miejskich.

Art. 25.

W razie jeżeli wydatki teatralne przewyższą prelimitowane dochody na dany rok operacyjny, przysługuje Dyrekcji Teatrów — na pokrycie powstałego niedoboru teatralnego — prawo, za zgodą Rady Naczelnej Fundacji, obrócenia na ten cel pew-

nych sum z wyżej wymienionych funduszków: obrotowego, zapasowego oraz inwestycyjnego (art. 19, 20 i 21) lub zaciągania krótkoterminowej pożyczki (art. 27).

Art. 26.

Fundacja Narodowa Teatrów Warszawskich wolna będzie od obowiązku opłacania:

- a) podatków i danin na rzecz Skarbu Państwa lub na rzecz poszczególnych Związków Samorządowych;
- b) podatku widowiskowego na rzecz Kasy Miejskiej od jakichkolwiek imprez teatralnych, widowisk i zabaw przez Dyрекcję Teatrów urządzanych, tudzież
- c) podatku od zapisów i darów (art. 4), jak i podatku przy przekazaniu majątku Teatralnego przez Rząd i Miasto na rzecz „Fundacji Narodowej Teatrów Warszawskich”.

Art. 27.

Dyrekcji Teatrów Fundacyjnych przysługuje prawo zaciągania — za zgodą Rady Naczelnej „Fundacji Narodowej Teatrów Warszawskich”, — pożyczek krótkoterminowych oraz amortyzacyjnych, przeznaczonych na cele inwestycyjne, pod zabezpieczenie na dochodach od wynajmu sklepów i lokali (art. 19, poz. c).

Art. 28.

Dyrekcji Teatrów Fundacyjnych przysługuje prawo prowadzenia przedsiębiorstw teatralnych w innych miastach, poza obrębem stolicy, tudzież prowadzenia teatrów: objazdowych, okrężnych, peryferyjnych, szkolnych, kinowych oraz „studjo” teatralnych, z tem jednak zastrzeżeniem, że dla tych przedsiębiorstw prowadzona będzie odrębna rachunkowość z obciążeniem ich rachunków należytą częścią kosztów ogólnej administracji.

Również Dyrekcji Teatrów przysługuje prawo założenia wytwórni kinematograficznej, wymiany montażu teatralnego z innymi teatrami lub wypożyczaniem montażu na dogodnych warunkach, jak również wymiany personelu artystycznego z innymi teatrami, na warunkach w umowach z personelem artystycznym przewidzianych.

Przedstawienia, urządzone przez Dyрекję Teatrów Fundacji Narodowej poza stolicą, wolne są od wszelkich podatków, czy to skarbowych, czy też komunalnych.

Art. 29.

„Fundacja Narodowa Teatrów Warszawskich” przyjmuje na siebie obowiązek wypłacania PP. Kanoniczkom i parafji św. Andrzeja należnej im rocznej kompetencji za realność „Marywil”, na której mieszczą się gmachy Teatrów: Wielkiego, Narodowego oraz Sal Redutowych. „Fundacja” również przyjmuje wszystkie aktywa i pasywa po poprzednich Dyrekcjach, zarówno b. Rządowych, jak i Miejskich.

Art. 30.

Przepisy wykonawcze oraz przepisy przejściowe zatwierdza Rada Naczelna „Fundacji Narodowej Teatrów Warszawskich”.

Art. 31.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrom: Spraw Wewnętrznych, W. R. i O. P. oraz Skarbu.

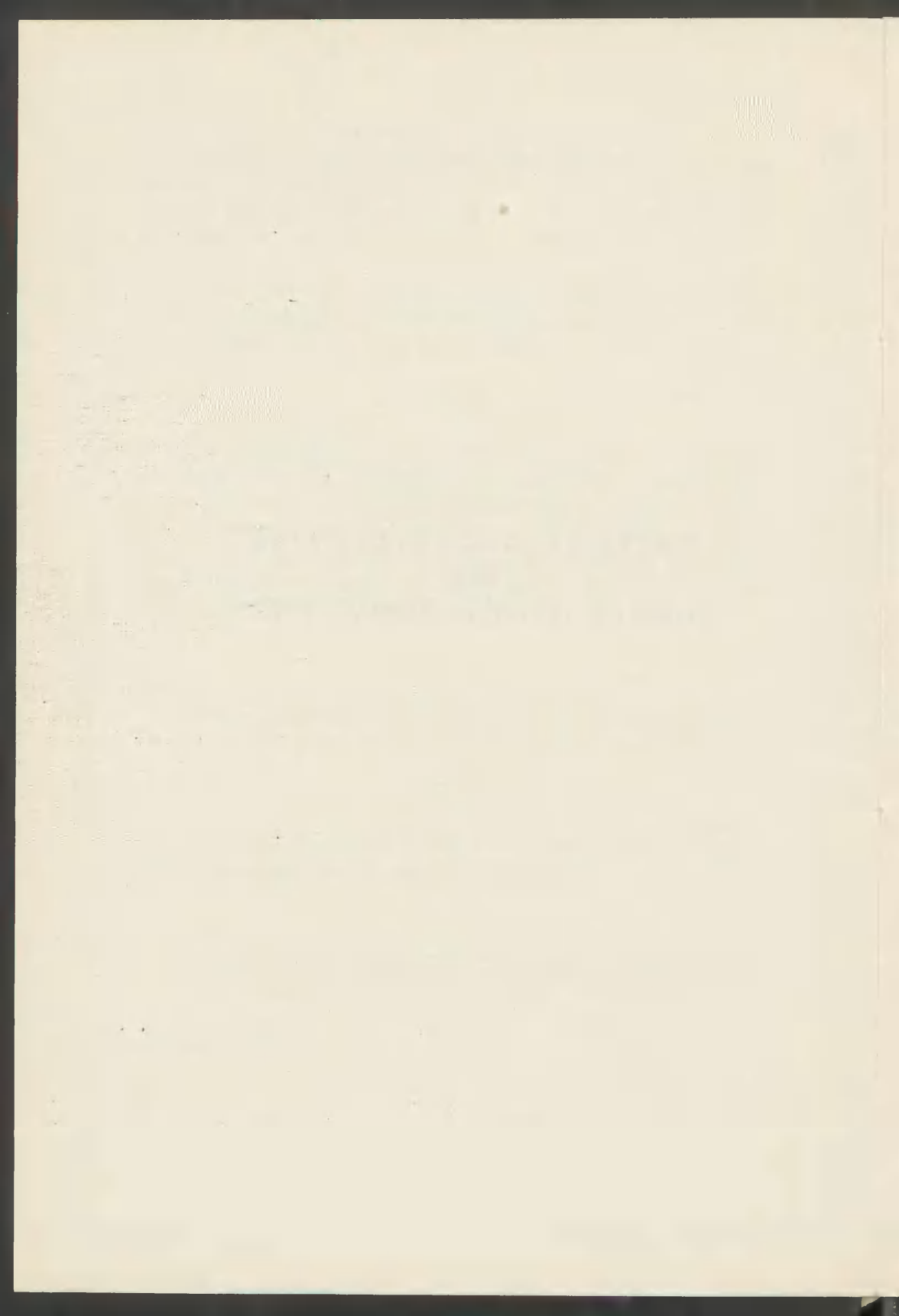
Art. 32.

Ustawa niniejsza obowiązuje z dniem jej ogłoszenia.

Warszawa, 1933.

MACIEJ KRYWOSZEJEW

PRZEPISY ORGANIZACYJNE
DLA
DYREKCJI TEATRÓW FUNDACYJNYCH

PRZEPISY ORGANIZACYJNE DLA DYREKCJI TEATRÓW FUNDACYJNYCH.

Art. 1.

Do składu Dyrekcji Teatrów należą:

- 1) Dyrektor artystyczny — i
- 2) Dyrektor handlowy.

Kompetencje Dyrekcji Teatrów oraz funkcje jej Dyrektorów, kierujących sprawami artystycznymi i gospodarczymi równoległe **we wspólnem porozumieniu**, ustala „Statut Fundacji Narodowej Teatrów Warszawskich” (art. 6, 7 i 8).

Art. 2.

Dyrektor artystyczny czuwa nad kierownictwem:

- 1) Dramatu i Komedji,
- 2) Opery i baletu oraz
- 3) Widowisk rozrywkowych

i ponosi za to kierownictwo odpowiedzialność przed Radą Naczelną „Fundacji Narodowej Teatrów Warszawskich”.

Art. 3.

Kierownictwo Dramatu i Komedji stanowią:

- a) Reżyser Główny;
- b) Kierownik Literacki (dramaturg);
- c) Reżyserowie stali i zastępcy;
- d) Kierownik działu malarsko-dekoracyjnego i stylu, oraz malarze-dekoratorzy stali i zastępcy.

Art. 4.

Kierownictwo Opery i baletu stanowią:

- a) Reżyser główny;
- b) Dyrygent pierwszy (który pełni zarazem obowiązki kierownika muzycznego);
- c) Reżyserowie i dyrygenci stali i zastępcy;

- d) Kierownik działu malarsko-dekoracyjnego i stylu oraz malarze-dekoratorzy stali i zastępcy;
- e) Kierownik trupy baletowej.

Art. 5.

Kierownictwo widowisk rozrywkowych (ograniczające się obecnie do jednego zespołu „Farsy”) stanowią:

Reżyser główny „Farsy” oraz

Reżyser zastępcą.

Kierownictwo „Farsy” korzysta z pomocy kierownictwa Dramatu i Komedji w sprawach, dotyczących wyboru sztuk, obsady ról i t. p. (art. 3).

Art. 6.

Dyrektor artystyczny ma zwierzchni nadzór:

- 1) Nad szkołami baletowymi:
 - a) Zawodową i
 - b) Ogólno-kształcącą;
- 2) Bibliotekami:
 - a) Dramatyczną i
 - b) Muzyczną;
- 3) Muzeum Teatralnem;
- 4) Instrumentami muzycznymi.

Art. 7.

Dyrektor handlowy czuwa nad stroną finansową, techniczną, gospodarczą i administracyjną przedsiębiorstw teatralnych „Fundacji Narodowej Teatrów Warszawskich”, tudzież nad majątkiem „Fundacji” i ponosi odpowiedzialność przed Radą Naczelną.

Do resortu Dyrektora handlowego należą:

- 1) Biuro Teatrów (kancelarja, sprawy personalne zarówno artystów jak i wszystkich pracowników i funkcjonariuszów, zatrudnionych w przedsiębiorstwach teatralnych i w różnych działach „Fundacji”);

- 2) Wydziały rachuby i buchalterji;
- 3) Kasy: główna, zamówień i kasyienne sprzedaży biletów teatralnych oraz kontrola nad nimi;
- 4) Sprawy budżetowe: opracowywanie preliminarzy budżetowych, wykonanie budżetu, dążenie do utrzymania równowagi budżetu, oraz sporządzanie sprawozdań z wykonania budżetów (rachunkowych i statystycznych).

Oprócz tego, Dyrektor handlowy ma zwierzchni nadzór nad działalnością **Inspektora Technicznego**, którego funkcje polegają na czuwaniu: nad wszystkimi warsztatami i pracowniami teatralnymi oraz nad personelem technicznym, nad pracownikami scenicznymi (maszynistami i t. p.) i funkcjonariuszami przedsiębiorstwa teatralnego.

Inspektor techniczny ponosi odpowiedzialność za sprawność służby scenicznej, za dokładność i terminowość wykonania robót w dekoratoriach, malarni, stolarni, modelatorni, w warsztatach tapicerskich, w pracowniach krawieckich, w dziale iluminatorskim i t. p., jak również i za wzorowe utrzymanie składów dekoracji, składów kostjumów, obuwia, peruk teatralnych i t. p. oraz za należyte utrzymanie gmachów teatralnych.

Dyrektor handlowy ma zwierzchni nadzór nad działem zakupów i dostaw teatralnych, za których prawidłowość ponosi odpowiedzialność.

W rękach Dyrektora handlowego spoczywa: wyznaczanie kategorii cen biletów teatralnych dla wszystkich poszczególnych przedstawień, sprzedaż przedstawień teatralnych Instytucjom i Związkom oraz regulowanie (wspólnie z Dyrektorem artystycznym) spraw, dotyczących ulgowych i bezpłatnych biletów wejścia do Teatrów Fundacyjnych (art. 8 Statutu Fundacji).

Art. 8.

Dyrekcja Teatrów Fundacyjnych, której zadaniem jest podniesienie poziomu artystycznego swych teatrów, dążyć będzie do tworzenia, szarmonizowania oraz ustabilizowania stałych ze-

społów aktorskich nietylko dla każdego poszczególnego teatru, lecz dla każdego rodzaju sztuki scenicznej (jak dla Dramatu, Komedji, Farsy, Widowisk rozrywkowych i t. p.).

Art. 9.

Na scenach Dyrekcji Teatrów Fundacyjnych prowadzony będzie, — oprócz repertuaru „bieżącego” i „stałego”, — również i repertuar „żelazny” (t. zw. „fundamentalny”), przeznaczony na okresy dłuższe, z baczeniem, aby grywanie sztuk wielkiego repertuaru odbywać się mogło — po ich wystawieniu — nie codzień z rzędu, lecz w pewnych odstępach czasu, co niewątpliwie dodatnio wpłynie na ogólne urozmaicenie repertuaru teatralnego.

Art. 10.

Praktykowany obecnie system wygrywania sztuk teatralnych w tempie kolejnym — uległ powinien pewnym modyfikacjom, wobec czego Dyrekcja Teatrów Fundacyjnych, w porozumieniu ze stronami zainteresowanymi, opracuje projekt uregulowania i zabezpieczenia pracy i płacy **autorów dramatycznych**, zasilających swoimi utworami sceny teatralne, przeznaczając na ten cel dodatkowe premje i t. p. Projekt ten nabierze mocy prawnej po zatwierdzeniu go przez Radę Naczelną Fundacji.

Art. 11.

Reżyserowie Dramatu i Komedji, mianowicie: reżyser główny oraz reżyserowie stali i zastępcy ponoszą **solidarnie** odpowiedzialność za pracę reżyserską każdego poszczególnego reżysera nad każdą poszczególną sztuką teatralną.

Dyrekcja Teatrów Fundacyjnych, w porozumieniu z Radą Repertuarową Dramatu i Komedji, opracuje regulamin o zasadach współpracy i współodpowiedzialności reżyserów teatralnych. Regulamin podlega zatwierdzeniu Rady Naczelnej Fundacji.

Art. 12.

Wynagrodzenie artystów, angażowanych do Teatrów Fundacyjnych, składać się będzie:

- a) ze stałej pensji miesięcznej, oraz
- b) „feu“ (jednorazowego wynagrodzenia od występu).

Art. 13.

§ 1. Wynagrodzenie Dyrektora artystycznego oraz Dyrektora handlowego, stanowiących Dyрекcję Teatrów Fundacyjnych, składać się będzie:

- a) ze stałej pensji miesięcznej (w kwotach minimalnych), tudzież
- b) z udziału w czystych zyskach, osiągniętych z eksploatacji przedsiębiorstw teatralnych, w postaci wynagrodzenia procentowego (tantjemy). (Statut Fundacji, art. 8. § 2).

§ 2. Powyższy system tantjemowy winien być, w miarę możliwości, również stosowany do wynagrodzenia: kierownika literackiego, reżysera głównego, reżyserów stałych i zastępczych oraz do malarzy-dekoratorów.

Art. 14.

Celem udostępnienia widowisk teatralnych godziwych najszerszym warstwom społecznym, Dyrekcja Teatrów Fundacyjnych **organizuje** widowiska teatralne: normując ceny miejsc, ustalając należyte ulgi, stosując zarazem sposoby i metody, które wpłynąć mogą na powiększenie frekwencji teatralnej.

Art. 15.

Dyrekcja Teatrów Fundacyjnych, niezwłocznie po zatwierdzeniu „Statutu Fundacji Narodowej Teatrów Warszawskich“, powołuje Komisję mieszaną, celem ustalenia podstaw, na których regulowane będą obowiązki służbowe i prawa artystów i pracowników teatralnych, w myśl art. 4 „Statutu Fundacji“, — przy czem Komisja ta rozważy również dotychczasowe prawa, nabyte przez artystów i pracowników w b. Teatrach b. Rządowych

i Miejskich. Wnioski Komisji mieszanej nabierają mocy prawnej po zatwierdzeniu ich przez Radę Naczelną Fundacji. Zarówno od wniosków tej Komisji, jak i od układu „Fundacji” z Zarządem m. st. Warszawy co do obecnych emerytów teatralnych, uzależniona będzie sprawa tworzenia Funduszu emerytalnego. (Statut „Fundacji”, art. 22).

Art. 16.

Dyrekcji Teatrów Fundacyjnych przysługuje prawo zatrzymania na drugiej służbie tych artystów, którzy — po wysłużeniu emerytury — okażą się zdolnymi jeszcze do pracy i będą w możności przez jakiś jeszcze czas służyć scenie polskiej i jej tradycjom.

Dodatkowe wynagrodzenie, prócz wysłużonej emerytury, będzie przedmiotem rozważań Komisji mieszanej (art. 15).

Art. 17.

Przedmioty montażu teatralnego (dekoracje, kostjумы, rekwizyty i t. p.), nie mające ceny stałej, rynkowej, — podlegają amortyzacji w ciągu pierwszego roku operacyjnego.

Do nowych budynków, maszyn i instalacji, stanowiących majątek „Fundacji Narodowej Teatrów Warszawskich”, stosowane będą normy amortyzacji, ustalone dla przedsiębiorstw przemysłowo-handlowych.

Art. 18.

Dyrekcji Teatrów Fundacyjnych, — prowadzącej przedsiębiorstwa teatralne Fundacji na zasadach ściśle handlowych, które przedsiębiorstwa narażone są dość często na znaczne ryzyko i na trudne do przewidzenia niepowodzenia, — przysługuje prawo stosowania przy wykonaniu budżetów teatralnych pewnej elastyczności, jak przenoszenie preliminowanych wydatków z paragrafu na paragraf i z pozycji na pozycję, zawsze w porozumieniu z delegatami Kontroli Państwowej i Miejskiej i za zgodą Rady Naczelnej Fundacji.

Warszawa, 1933.

GŁÓWNY KSIĘGOWY
Komitet Dykt. i Red. Warszawa
20.12.33 W 4

TEGOŻ AUTORA:

„Organizacja Teatrów Rzeczypospolitej Polskiej“

(Warszawa, 1927)

Zł. 4.50

„Likwidacja Warszawskich Teatrów Miejskich

w świetle cyfr“ (Warszawa, 1931)

„ 1.50

„Częściowe emerytury i ich skutki“ (Warszawa, 1932) „ 2.50

* * *

Są również do nabycia w księgarniach:

„LISTY SENATORA EVERTA“ i in. p. t.:

„TEATRY WARSZAWSKIE“

z przedmową

IGNACEGO BALIŃSKIEGO

p. t.: „Węzeł gordyjski Teatrów Warszawskich“

(Warszawa 1930)

„ 3.50